

НЕ ЗАБУВАЄМО ВЧИТЕЛІВ І КОЛЕГ (до 100-річчя від дня народження А. П. Золовського)

На покоління, до якого належав А. П. Золовський, випало надзвичайно багато труднощів, але саме цим людям вдалося зробити дивовижно багато, зокрема і для становлення географії в Україні.

Географічна громадськість країни у серпні відзначила 100-річчя від дня народження талановитого педагога, вченого і організатора науки, заслуженого діяча науки і тех-

ніки, прекрасної, чуйної людини **Андрія Петровича Золовського**.

Він народився 22 серпня 1915 року в с. Гвоздавка Друга Одеської області у бідній молдавській сім'ї. Закінчивши школу, розпочав трудову діяльність у 1931 р. на ниві народної освіти – спочатку вчителем, а потім інспектором шкіл. З 1936 по 1941 рр. навчався в Одеському університеті. З перших днів війни перебував у лавах діючої армії, пройшов шлях від рядового до офіцера – командира танка. Був учасником боїв на Північнокавказькому фронті, у складі Українського та Білоруського фронтів визволяв Правобережну Україну, Польщу, Східну Пруссію, Померанію та Північну Німеччину. В боях був поранений, контужений, але після одужання знову повертався на фронт. За проявлений героїзм і мужність у боях нагороджений орденами і медалями. Демобілізувався у 1946 р.

Усе його подальше життя було пов'язане з двома закладами – Київським державним університетом імені Т. Г. Шевченка і Відділенням географії Академії наук УРСР, яким віддав увесь свій талант вченого, педагога, організатора і керівника наукових досліджень. Тому-то на свій 80-річний ювілей Андрій Петрович виголосив наукову доповідь "Шлях становлення академічного центру географічних досліджень". І йому було про що говорити, адже саме він доклав багато зусиль для становлення майбутнього Інституту географії НАН України.

З 1946 по 1952 рр. А. П. Золовський працював науковим співробітником Інституту географії при Київському університеті, поєднуючи наукову й педагогічну роботу на кафедрі геодезії та картографії. Тут він пройшов шлях від рядового інженера до доктора наук, професора. У викладацькій роботі намагався допомагати студентам зрозуміти нелегкі навчальні предмети і заохочував їх до конкретної практичної роботи. Саме тоді кафедра підготувала комплексний атлас Бориспільського району (перший в СРСР атлас такого типу).

Творча робота на кафедрі завершилась великим

успіхом. Він став першим в Україні доктором географічних наук у галузі картографії (1970 р.), визнаним вченим завдяки науковим працям з комплексного тематичного картографування. Особливо слід виділити атлас "Географія Київської області". Вчений розробив наукові програми кількох спеціалізованих атласів (атлас земельних ресурсів, атлас охорони природи та раціонального природокористування) і багатьох політичних карт.

1972 рік. Співробітники відділу картографії Відділення географії Інституту геофізики АН УРСР (А. П. Золовський сидить у центрі)

Велике значення мають напрацювання А. П. Золовського з математичного обґрунтування випуску комплексних карт, зокрема застосування математичних методів при виборі їхніх масштабів, систем умовних позначень, розрахунку їх розмірів, при аналізі точності передачі та отримання інформації з карти і т. д. Важливими є його розробки практичних шляхів генералізації об'єктів та явищ для відображення їх на комплексних економічних картах.

1985 рік. А. П. Золовський (сидить у центрі) серед колег відділу картографії

Основні праці вчений написав з теоретичних і практичних проблем комплексного тематичного картографування, зокрема комплексного картографування економіки сільського господарства, картографічного обґрунтування досліджень охорони природи, картографування продовольчих комплексів.

Я мав щастя багато років працювати поруч із Андрієм Петровичем, мати численні спільні публікації, брати участь у роботі наукових форумів і завжди відчував, як він переживав за українську науку, за географію, за Академію наук України.

Наукові праці Андрія Петровича набули поширення серед географів Росії, Молдови, Білорусі, Вірменії. Не можу не згадати його теплі зустрічі й обмін думками, листами із К. О. Салищевим, І. П. Заруцькою, А. І. Преображенським, М. І. Нікішовим, В. П. Шощьким та іншими вченими.

Наукову та організаційну діяльність Андрій Петрович поєднував із громадською роботою. Він був членом-кореспондентом комісії з національних атласів Міжнародного географічного союзу, членом Міжнародної асоціації та Національного комітету картографів СРСР, членом оргкомітетів багатьох міжнародних, союзних і республіканських географічних та картографічних форумів, не один рік був віце-президентом Українського географічного товариства, гідно представляв українську географію в Канаді, Болгарії, Німеччині, Угорщині та інших державах світу.

Андрій Петрович з 1980 р. був почесним членом Географічного товариства СРСР, нагороджений дипломом "За выдающиеся научные труды в области географических наук" (1982 р.).

А. П. Золовський активно відстоював інтереси географічної науки в Академії наук: з листопада 1970 по 1979 рр. він був керівником Відділення географії АН України й одночасно завідувачем відділу картографії (до 1986 р.), пізніше за станом здоров'я перейшов на посаду провідного співробітника. У 1996 р. звільнився за власним бажанням через погіршення стану здоров'я.

Пролетіло немов одна мить життя незабутнього колеги, і згадуючи окремі епізоди нашої співпраці, зустрічей, розмов, відчуваєш, як багато втратила географічна наука, бо немає з нами друга, радника, наставника – Андрія Петровича Золовського. Але пам'ять про нього живе в його учнях, колег, друзях, у справах, які він започаткував.

© Л. Г. Руденко

* * *

ВАЛЕНТИНУ ЯКОВИЧУ КОВТУНУ – 50

21 вересня 2015 р. виповнилося 50 років віце-президенту з міжнародної діяльності Українського товариства геодезії і картографії, голові профспілкової організації, головному маркшейдеру ДП "Укргеодезмарк" ПАТ "Київметробуд" державної корпорації "Укрметротунельбуд" Валентину Яковичу Ковтуну.

Він народився у 1965 р. на Черкащині в сім'ї капітана флоту, ветерана Другої світової війни Я. Т. Ковтуна. Дитинство та юність провів у місті Чигирині. Після закінчення в 1987 р. гірничого факультету Київського будівельного технікуму транспортного будівництва (нині транспортно-технологічний коледж Київської державної академії водного транспорту імені гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного), навчався у Ленінградському інституті інженерів залізничного транспорту (ЛІЗТ)

(нині Петербурзький державний університет шляхів сполучення) імені В. М. Образцова на факультеті підвищення кваліфікації та перепідготовки кадрів, а також у Київському університеті інформаційних технологій, на курсах підвищення кваліфікації керівників підприємств за спеціальністю "Фінанси та бухгалтерський облік" Київського фонду сприяння малому бізнесу, здобув звання магістра гірничих наук у Криворізькому національному університеті. У 2007-2008 рр. проходив навчання у Швейцарії (Leica Geosystems AG), в Німеччині (GMT Neger). У 2009 та 2010 рр. стажувався в Німеччині у Вищій школі Університету прикладних наук м. Нойбрандербурга.

Уся трудова діяльність В. Я. Ковтуна пов'язана з ПАТ "Київметробуд", в якому він займав різні посади (пройшов шлях від змінного до головного маркшейдера). На цих посадах основні зусилля спрямовував на надання інженерних послуг у сфері проектування і будівництва, геодезії, картографії та кадастру, маркшейдерії і топографії, впровадженню новітніх технологій, розширенню відносин ДП "Укргеодезмарк" з провідними світовими корпораціями та підприємствами геодезично-